

Omdenken in de dorpskerk

de kerk in het dorp in een veranderende tijd

Protestantse
Kerk

Waarom omdenken?

De impact van de coronacrisis zal nog lange tijd merkbaar zijn en de wereld zal er blijvend anders uitzien. Een spannende tijd voor dorpskerken. *Omdenken* is nodig: goed kijken naar de werkelijkheid zoals die zich nu aandient, en die niet als een probleem maar als een gegeven zien. Een gegeven met nieuwe mogelijkheden. Maar waar begint u als dorpskerk? En hoe zorgt u ervoor dat u, midden in de wereld, dicht bij de kern van het geloof blijft?

De crisis heeft meerdere kanten. Naast het ontstaan van veel creativiteit zijn er gevoelens van moedeloosheid, tegelijkertijd of om de beurt aanwezig. Sommige gemeenten gaan voortvarend verder en ontdekken dat deze crisis een katalysator is voor onderwerpen waar al te vaak en te lang over vergaderd werd. Knopen worden doorgehakt. Er ontstaat vernieuwing. Andere gemeenten zijn juist stilgevallen en weten niet goed hoe het verder moet.

De coronatijd leert ons dat we moeten leren 'omdenken' als het gaat om de plek van de kerk in het dorp. Deze brochure helpt u om ermee aan de slag te gaan in uw kerkenraad en gemeente, samen met het dorp. Het inleidende artikel biedt stof tot nadenken over de toekomst van de kerk in het dorp in een veranderende tijd. Praktijkvoorbeelden en Bijbelse aanknopingspunten met gespreksvragen helpen vervolgens om uw antwoorden en ideeën concreet te maken. Deze brochure is geschreven vanuit de praktijk van (zeer verschillende) dorpskerken, door de dorpskerkenambassadeurs die met hun voeten in de dorpsklei staan. Samen, én ieder op zijn/haar eigen plek, geven we de toekomst van de dorpskerk vorm.

*Het is beter
ons op een nieuwe
toekomst voor te
bereiden dan te blijven
hangen in het verlangen
naar wat achter
ons ligt.*

Tijdens de eerste maanden van de crisis werden veel activiteiten omgebouwd van een fysieke naar een online omgeving. Ook de kerkdiensten. Met als grote verrassing soms meer kijkers of luisteraars dan normaal op zondagochtend in de kerk. Jonge mensen luisteren tijdens een rondje hardlopen. Digitale middelen kunnen ingezet worden om nieuwe mensen te bereiken. Maar hoe doe je dat zonder dat trouwe kerkgangers afhaken?

Het koffiedrinken na de kerkdienst is in veel plaatsen omgebouwd tot een online ontmoetingsmoment. Gemeenteleden komen in gesprek met mensen die ze niet direct opzochten na de dienst. Deze gesprekken in kleinere groepen gaan nogal eens dieper dan tijdens de koffiemomenten in de kerk. De kracht van de kleine groep. Iets om vast te houden.

Een spade dieper: omdenken

De vragen die boven komen zijn niet nieuw, maar worden door de crisis duidelijker blootgelegd. De uitdaging is om deze crisis te gebruiken om te streven naar een betere kerk. Omdenken richt zich vaak op het wat en hoe: wat deden we en hoe kunnen we dat nu doen? Dat is de vraag naar de methode. De vraag die erachter ligt, steekt een spade dieper: waarom doen we de dingen die we doen? Dat is de vraag naar de missie. Het is belangrijk om methode en missie te onderscheiden. Er is veel enthousiasme om methodes te delen. De vraag naar onze missie is moeilijker te beantwoorden. Toch ligt daar het begin van omdenken. Het is beter ons op een nieuwe toekomst voor te bereiden dan te blijven hangen in het verlangen naar wat achter ons ligt. Vormen kunnen we loslaten, maar de vraag naar het bestaansrecht van de kerk in het dorp zal steeds opnieuw gesteld moeten worden. Deze brochure helpt u daarin op weg.

Tip: Haal methode en missie niet door elkaar

Omdenken vraagt om na te denken over waarom we doen wat we doen. Zo kunt u erachter komen dat wat u doet niet altijd aansluit bij de missie van de kerk, waar het onder meer gaat om een balans tussen elkaar ontmoeten en verdieping vinden in de christelijke spiritualiteit. Ga terug naar de basis en vind opnieuw de missie van uw dorpskerk uit.

Tip: Start bij de realiteit

Omdenken start bij de realiteit van vandaag. De herinnering aan een (beter) verleden kan in de weg staan. Kijk naar de situatie van nu om nieuwe stappen te nemen voor de toekomst.

Uit de praktijk

‘Eindelijk gaat het ergens over’

Het Betuwse kerkblad *De Kerk Roept* kondigde een gespreksgroep ‘Christen worden’ aan, bedoeld voor studenten en young professionals die willen leren bidden, de doop willen ontvangen, het geloof belijden, avondmaal vieren, kortom voor jonge mensen die benieuwd zijn naar het geloof. Binnen een paar dagen waren er vijf aanmeldingen, met deze ondertoon: ‘Eindelijk gaat het ergens over en worden we niet lekker gemaakt met bbq’s, of ingeschakeld om actie te voeren voor goede doelen. Van fundraising weten we inmiddels alles wel, maar van geloof en gebed hebben we maar weinig meegekregen.’

Omdenken is ook onze vooroordelen onder de loep durven nemen. We denken vaak dat we jongeren met laagdrempelige activiteiten het gevoel moeten geven dat zij er ook bij horen. Durf te onderzoeken waar de werkelijke verlangens van jongeren liggen. Misschien hoeven ze niet zo nodig bij de gemeenschap te horen, maar kennen ze wel het verlangen om het geloof van binnenuit te leren kennen.

Om over na te denken

Welke activiteiten in de kerk waar niet veel belangstelling voor is doen we ‘omdat we ze altijd zo doen’? Durven we hiermee te stoppen en iets nieuws te bedenken, liefst samen met de doelgroep voor wie de activiteit bedoeld is?

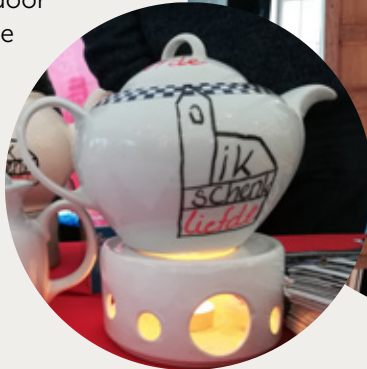

Samen koken, samen eten, zo kan het!

Ook in tijden van lockdown kon in de online kookworkshop 'Bijbels culinair' van de Protestantse Gemeente Dronten samen gekookt en gegeten worden, mét een verhaal. Kookchef Renny maakte gebruik van het boek *Koken met Passie* van ds. Han Wilmink. Via nieuwsbrief, kerkblad en Facebook werden mensen uitgenodigd. Pakketjes voor 2, 4 of 6 personen konden aan huis opgehaald worden.

Dominee Karolien Zwerver verzorgde het inhoudelijke deel van de avond, met filmpjes en het delen van het Bijbelse verhaal achter het recept, de genezing van een blinde man. 32 koks, een mooie mix van (jonge) gezinnen en ouderen, kwamen rond de fornuizen samen in de Zoom-omgeving om elkaar te ontmoeten en samen te koken. Wie door omstandigheden niet mee

kon koken, kreeg een maaltijd thuis bezorgd. Door twee keer uiteen te gaan in groepjes kwam er ruimte voor gesprek. Aan het eind van de avond werd samen teruggeblikt en afgesloten.

Omdenken maakte van de crisis een kans. De schermen waarmee mensen zich vaak in hun eigen omgeving terugtrekken werden een gelegenheid om elkaar te ontmoeten.

Om over na te denken

Wat is in uw gemeente een 'crisis', en hoe zou u van deze crisis een kans kunnen maken?

Omdenken vanuit de Bijbel

'Jullie zullen mijn getuigen zijn', zegt Jezus in Handelingen 1,8.

Wanneer we dit vers lezen, denken we al snel dat wij hier worden opgeroepen om te getuigen van Jezus. Maar wat gebeurt er wanneer we dit vers nu eens anders lezen, namelijk zo dat wij zelf getuige zullen zijn van wat Jezus al aan het doen is in deze wereld? We mogen immers geloven dat Hij voor ons uit gaat. Zo trekt Hij zijn sporen ook door ons dorp, vandaag. Hij laat zich zien in het goede, schone en ware. We moeten wel opletten. 'Het is al begonnen, merk je het niet?'

In gesprek met de kerkenraad en met gemeenteleden

Ga in gesprek:

- Waar - in het goede, schone en ware - komt u God tegen in het dorp?
- Als u uw kerkelijke bril afzet, kunt u Hem dan ook vinden?
- Hoe helpt dit omdenken u om meer kerk te zijn met het dorp?

In gesprek met (sociaal-maatschappelijke) organisaties in het dorp

Wanneer we vanuit dit omdenken opnieuw naar ons dorp kijken, vinden we ook raakvlakken met andere organisaties in het dorp. Een mooie gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan. Bijvoorbeeld over de vragen:

- Door welke bril kijken de mensen uit het dorp naar de kerk? Vraagt dat misschien ook om omdenken?
- Waar worden raakvlakken gezien tussen de kerk en andere organisaties in het dorp?
- Welke gedeelde verlangens leven er in de kerk en in het dorp? Zouden kerk en dorp daar samen aan kunnen werken?

Over de Dorpskerkenbeweging

De Dorpskerkenbeweging

- zoekt samen met dorpskerken naar manieren om kerk in, van en voor het dorp te zijn
- wil een platform zijn waar dorpskerken elkaar inspireren en motiveren
- verbindt dorpskerken via (digitale) bijeenkomsten, de facebookgroep en de nieuwsbrief.

Via de verhalen die dorpskerken met elkaar delen en de gesprekken gaat de beweging door.

De Protestantse Kerk in Nederland is initiatiefnemer van de Dorpskerkenbeweging, de (lokale) dorpskerken dragen de beweging.

Download ook de introductiebrochure van de Dorpskerkenbeweging op protestantsekerk.nl/dorpskerken.

Dienstenorganisatie Protestantse Kerk

Joseph Haydnlaan 2a

Postbus 8504

3503 RM Utrecht

Telefoon: (030) 880 18 80

E-mail: info@protestantsekerk.nl

De foto's in deze brochure zijn van de hand van de PG Dronten, PG Terwolde-De Vecht, Niek Stam en Jan Verhage.

| Vindplaats van
geloof, hoop en liefde

